Föll

Föll eru varpanir úr fromengi X yfir í bakmengi Y.

Dæmi: Tákna má fall f frá $\mathbb R$ í $\mathbb R$ sem: $f:\mathbb R\to\mathbb R$.

Graf falls

Graf falls er mengi af öllum pörum (x,y)|y=f(x). ![[Mynd2.png]]

Einhalla föll (monotonic)

Einhalla föll eru vaxandi eða minnkandi.

Fall f er vaxandi ef $f(x_2) \ge f(x_1)$ fyrir öll $x_2 \ge x_1$. Fall f er minnkandi ef $f(x_2) \le f(x_1)$ fyrir öll $x_2 \ge x_1$.

Ef $f(x_2) > f(x_1)$ fyrir öll $x_2 \ge x_1$, þá er f stranglega vaxandi. Ef $f(x_2) < f(x_1)$ fyrir öll $x_2 \ge x_1$, þá er f stranglega minnkandi.

Samsetning falla

Ef f og g eru föll frá $A \to \mathbb{R}$, þá er f + g líka fall frá $A \to \mathbb{R}$, skilgreint sem: (f+g)(x) = f(x) + g(x). Á sama hátt má reikna (f-g), $(f \cdot g)$ og (f/g).

Andhverf föll

Ef $f:X\to Y$ er eintækt/gagntækt fall, þá er $f^{-1}:Y\to X$, svo $f^{-1}(f(x))=x$ og $f(f^{-1}(x))=x$![[Mynd1.png]]

Runur

Runur eru föll $\mathbb{N} \to S$, oftast er $S = \mathbb{R}$ og við erum með runu af tölum. Runur eru táknaðar með $a_0, a_1, a_2, \ldots, a_n$ þar sem $a_0 = f(0), a_1 = f(1)$ o.s.f.v. Runur geta verið endanlegar t.d. 5, 3, 8, 7, 2, 11 eða óendanlegar t.d. $1, 3, 5, 7, \ldots, 2n+1$. Oft eru gefnar formúlur fyrir n-ta stak í rununni t.d. $a_n = 2n+2$.

Mismunaruna (arithmetic series)

Mismunarunur eru á forminu $a, a+d, a+2d, \ldots, a+md$, svo: $a_n=a_0+nd$

Dæmi:

Látum a = 2, d = 3, svo runan er: 2, 5, 8, 11.

Kvótaruna (geometric series)

Kvótarunur eru á forminu $a, ar, ar^2, \ldots, ar^n$, svo $a_n = a_0 r^n$.

Dæmi:

Látum $a=2,\,d=3,$ svo runan er: 2,6,18,54.

Rakningarvensl

Rakningarvensl er runa þar sem a_n er fall af $a_0,a_1,a_2,\dots a_{n-1}$ með gefna liði $a_0,a_1,a_2,\dots a_{n_0-1}$ þar sem $n_0\leq n$.

Dæmi er Fibonacci runan:

 $a_0=1,\,a_1=1,\,a_n=a_{n-2}+a_{n-1},$ svo runan er: 1,1,2,3,5,8,13,....

Gullinsnið

Gullinsniðið er skilgreint sem

$$\lim_{n\to\infty}\frac{a_n}{a_{n-1}}=\frac{1+\sqrt{5}}{2}$$

fyrir Fibonnaci rununa